

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa J. K., K. K., T. K. i P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w F.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 października 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda J. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 lipca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej RP kwotę 12.500 (dwanaście tysięcy pięćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Dla spełnienia wymagań z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny

nawiązujący do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytania, czy właścicielowi gruntu wywłaszczonego na podstawie ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 121 ze zm.; dalej jako „u.g.n.”), ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1474; dalej jako „specustawa drogowa”) przysługuje dodatkowe odszkodowanie za poniesione w związku z wywłaszczeniem utracone korzyści, czy też co do zasady takie odszkodowanie nie przysługuje.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Pytanie sformułowane przez powoda nie ma cech określonych wyżej, a *de lege lata* odpowiedź na nie jawi się jako oczywista, co zresztą przyznaje sam powód deklarując, że postępowanie w niniejszej sprawie zainicjował z zamiarem uruchomienia postępowania przed międzynarodowymi organami ochrony prawnej w związku z dostrzeżoną przez siebie niezgodnością między obowiązującym porządkiem prawnym a Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Kartą Praw Podstawowych UE.

W systemie norm prawa cywilnego istnieją podstawy do domagania się odszkodowania za szkodę obejmującą straty, które poszkodowany poniósł oraz utracone korzyści (art. 361 § 2 k.c.), a wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej, jak i odszkodowania za niewykonanie zobowiązań umownych przez podmioty realizujące zadania publiczne przy wykorzystaniu tego rodzaju cywilnych form działania. Źródłem uszczerbku majątkowego, o którym powód twierdził, że został mu wyrządzony nie było ani niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej, ani niewykonanie czy nienależyte wykonanie umowy. Uszczerbek ten powstał na skutek zgodnego z prawem zastosowania wobec powoda instytucji wywłaszczenia nieruchomości, której w polskim systemie prawnym przypisywany jest charakter publicznoprawny i która stosowana jest przez organy administracji publicznej pod kontrolą sądów administracyjnych. Granice odszkodowań wypłacanych w związku z wywłaszczeniem nieruchomości regulują art. 128 i n. u.g.n. oraz art. 18 specustawy drogowej. Żaden przepis w systemie prawnym nie tworzy podstaw do dochodzenia uzupełniająco przed sądami powszechnymi należności, która by miała kompensować uszczerbek wyrządzony byłem właścicielowi nieruchomości w związku z zastosowaniem wobec niego na drodze administracyjnej instytucji wywłaszczenia nieruchomości. Jeżeli przy tym osoba wywłaszczona kwestionuje konstytucyjność czy zgodność ze standardami międzynarodowymi przepisów określających zasady i wysokość odszkodowań przyznawanych w związku z wywłaszczeniem, to powinna to czynić w postępowaniu przed organami administracji publicznej, które stosują te przepisy pod kontrolą sądów administracyjnych, nie zaś przed sądami powszechnymi, które po pierwsze nie mogą ich stosować ani też przyznawać odszkodowań bez oparcia takich rozstrzygnięć o obowiązujące prawo.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U. 2015 r. poz. 1800), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw